F.Y.B.A.
27/11/17
3 to 6
Pages 3

Sans I
Sem I

(30)

QP Code : 012013

(3 Hours) **[Total Marks : 100**

N.B. : (1) **All** questions are **compulsory**.
(2) **All** questions carry **equal** marks.
(3) **Figures** to the **right** indicate marks to a **Sub-question**.

1. केवलं द्वौ समूहौ अनुवदत ।

'A' **10**

(i) कर्णः – नमस्करोमि ।
शक्रः – (आत्मगतम्-) किं नु खलु मया वक्तव्यं ? यदि दीर्घायुर्भवेति वक्ष्ये दीर्घायुर्भविष्यति । यदि न वक्ष्ये मूढ इति मां परिभवति । तस्मादुभयं परिहृत्य किं नु खलुवक्ष्यामि । भवतु दृष्टम् । भोः कर्ण, सूर्य इव चन्द्र इव हिमवानिव सागर इव तिष्ठतु ते यशः ।
कर्णः – एतदेव शोभनम् ।

(ii) भो पक्षिराज, यद्येवं स्यात्तदाष्टौ नागपुत्रान् जीवयाग्रतः । पश्चाद्यदयुक्तं तदचरिष्यति भवान् । एतेन वचनेन गरुडः प्रीतो भूत्वा तान् सर्वान् जीवयित्वा पश्चान्नृपतिं जीवयति स्म । ततःसा नागमाता नवपुत्रसहिता सुप्रीता निर्भया तत्रैव स्थिता । जीमूतवाहनोऽपि स्वमालयमाजगाम । जीमूतवाहनगरुडयोर्मध्ये को महायशा इति वदतु देव ।

'B' **10**

(i) प्रभूतशालिप्रसवैश्चितानि
मृगाङ्गनायूथविभूषितानि ।
मनोहरक्रौञ्चनिनादितानि
सीमान्तराण्युत्सुकयन्ति चेतः ।।

(ii) क्वचिद्धर्मः क्वचित् क्रीडा क्वचिदर्थः क्वचिच्छमः ।
क्वचिद्धास्यं क्वचिद्युद्धं क्वचित्कामः क्वचिद्वधः ।
नानाभावोपसम्पन्नं नानावस्थान्तरात्मकम् ।
लोकवृत्तानुकरणं नाट्यमेतन्मया कृतम् ।।

[TURN OVER

'C' 10

(i) भारतं चेक्षुदण्डं च कलानाथं च वर्णय ।
कालिदासः कविर्ब्रूते प्रतिपर्वरसावहम् ।।
अहं च त्वं च राजेन्द्र लोकनाथावुभावापि ।
बहुव्रीहिरहंकिन्तु षष्ठीतत्पुरुषो भवान् ।।

(ii) तद्श्रुत्वा प्रतीहारो गत्वा नागमातरमब्रवीत् । नागमातस्तव पुत्रं राजा रक्षिष्यति । किन्तु गरुडागमनकाले राजानं ज्ञापयिष्यति । इत्युक्त्वा चलितः । अथ तया गरुडागमनकाले नीतो राजा । परम धार्मिको जीमूतवाहनस्तस्मै गरुडाय स्वदेहमुपढौकितवान् । ततो गरुडो नृपतेः पार्श्वमेकमखादयत ।

2. केवलं **द्वौ** परिच्छेदौ लिखत :—

(a) पाण्डुरङ्गस्वरूपम् । 10

(b) प्रश्नोत्तराणि । 10

(c) कवचकुण्डलग्रहणवृत्तान्तः । 10

3. केवलं **द्वौ** उत्तरत :—

(a) ससन्दर्भं स्पष्टीकुरूत। 10

(i) सूर्यः स्वभावरूचिमान् इव भाति कर्णः।

(ii) अलं वो मनुजा दैत्या।

(b) कालिदासकृतं ऋतुवर्णनं स्पष्टीकुरूत। 10

(c) सुभाषितप्रकाराः सोदाहरणं स्पष्टीकुरूत। 10

4. केवलं **द्वौ** उत्तरत :—

'A' 10

(a) सन्धिविग्रहं कुरूत।

(i) असावर्जुनः।

(ii) हंसेर्जलानिः।

(iii) करोम्यहम्।

(iv) तत्रैव।

(v) दिवसाश्च।

[TURN OVER

(b) रूपपरिचयं कुरूत। 10

(i) परिक्रम्य

(ii) रजन्योः ।

(iii) बुध्द्वा ।

(iv) धृतः ।

(v) जटिलायां ।

'B' 10

श्लोकपूर्ती कुरूत। :—

(a) रे रे ——— ! सावधानमनसा ——— क्षणं श्रूयता –
मम्भोदा बह्वोंऽपिसन्ति ——— सर्वेऽपि नैतादृशाः ।
केचिद् वृष्टिभिराद्रयन्ति ——— गर्जन्ति केचिद् वृथा
यं यं पश्यसि तस्यतस्य ——— मा ब्रूहि दीनं वचः ।।

(b) स्फुरत्कौस्तुभालङ्कृतं ———
——— जुष्टकेयूरकं ——— ।
——— शान्तमीड्यं वरं ———
परब्रह्मलिङ्गं भजे पाण्डुरङ्गम् ।।

'C' 10

संस्कृतेन उत्तरत :—

(a) कर्णः कस्य देशस्य राजा ?

(b) ग्रीष्मर्तौ निशा : कथं सन्ति ?

(c) देवाः किं इच्छन्ति ?

(d) पाण्डुरङ्गस्य आननं केन समं दृश्यते ?

(e) कार्तिकेयः केन नाम्ना संबोधितः ?

5. टिप्पणीं लिखत (केवलं द्वे) :—

(a) (i) नान्दी (ii) निदाघकालः। 10

(b) (i) महेन्द्रध्वजमहः (ii) महायोगपीठम्। 10

(c) (i) गरूडः । (ii) चक्रवाकी। 10

(d) (i) कन्दर्पः (ii) शङ्करनामानि। 10